

KANSER

Dr. Şükrü YENİCE
Dahiliye (İç Hastalıkları) Uzmanı ve Hematoloji (Kan Hastalıkları) Uzmanı
Kurtuluş Mahallesi
Atatürk Bulvarı (Yeni Devlet Hastanesi Yolu Üzeri)
No: 61, Kat: 1 / NAZİLLİ
Tel: 0 256 312 94 19, 0 505 218 60 57
E-posta: syenice@superonline.com

Dünyada en çok ölümlere sebep olan hastalıkların içinde birinci sırayı kalp-damar hastalıkları ikinci sırayı ise kanser alır. Kanser kelime anlamı yengeçtir, tıbbi anlamda ise anormal hücrelerin kontrol edilemeyen bir hız ve gelişim ile çoğalması sonucu ortaya çıkan hastalıklar grubudur. Özelliği vücuda yayılarak normal dokuları işgal etmesi ve organları işlemez hale getirmesidir. Yaklaşık 200 den fazla kanser çeşidi vardır. En sık görülen kanserler sırası ile akciğer-meme ve kolon (kalın barsak) kanserleridir. En çok ölüme sebebiyet veren kanserlerin başında ise akciğer kanseri gelir. Karaciğer ve mide kanserleri ölümle sonlanan kanserler arasında ikinci ve üçüncü sırayı işgal ederler. Erkeklerde akciğer ve prostat kanserleri, kadınlarda meme kanseri, çocukluk çağında kan kanserleri diğer kanserlere göre daha sık görülür.

Kanser hücre çekirdeğindeki DNA yapısında olmaması gereken değişikliklerin ortaya çıkması ile meydana gelir. Bu değişikliklere tıp dilinde mutasyon denir. Sigara, radyasyon, virüsler, şişmanlık ve hareketsiz yaşam, hormon değişiklikleri, müzmin ve iyileşmeyen iltihabi reaksiyonlar, güneş ışınlarına aşırı maruz kalma, ev veya işyerinde, çevrede asbest veya benzen gibi kimyasalların olması gibi birçok etken mutasyona yol açarak kansere sebep olabilir.

Kanserlerde genel olarak halsizlik, iştahsızlık, zayıflama, ciltte kalınlaşma veya yumru şeklinde şişlik, iyileşmeyen cilt yaraları oluşması, cildin kızarma ve esmerleşme gibi renk değişiklikleri göstermesi, idrar veya büyük abdest yapma alışkanlıklarında değişiklikler, inatçı öksürük, solunum güçlüğü, yutkunma güçlüğü, bulantı, ses kısıklığı, hazımsızlık ve yemekten sonra rahatsızlık, geçmeyen ve teşhis konulamayan kas ve eklem ağrıları, sebebi izah edilemeyen ateş ve gece terlemeleri gibi belirtilere rastlanabilir. Tabii ki bu belirtiler sadece kanserde görülen belirtiler değildir, kanserden başka bir çok hastalık veya rahatsızlıklarda da görülebilir. Kanser köken aldığı organ veya sisteme, cinsine ve yerleştiği vücudun bölümüne göre belirtiler verir. Örneğin lösemilerde (kan kanserlerinde) dişeti kanamaları ve ciltte toplu

iğne başı gibi morluklar olabilir. Bir bağışıklık sistemi kanseri olan multiple myeloma hastalığında kemik ağrıları ve böbrek yetmezliği, kalın barsak kanserinde dışkıda taze pembe kan-kabızlık veya abdest yapsa da hastanın rahatlayamaması, mide ve on iki parmak barsağı kanserlerinde koyu kahverengi-siyaha yakın dışkı, karaciğer ve pankreas başı kanserlerinde kara sarılık, mesane kanserlerinde kan işeme, yemek borusu kanserlerinde gıdaların takılması ve yutkunma güçlüğü, lenf bezi kanserlerinde koltuk altlarında ve kasıklarda-boyunda bezeler, gırtlak kanserinde ses kısıklığı, akciğer ve gırtlak kanserinde kan tükürme, böbrek üstü bezi kanseri olan hastalarda karın ve ensede yağlanma-karın cildinde çatlaklar ile kırmızı çizgilenmeler-kadın hastalarda erkek tipi kıllanma, insulin salgılayan pankreas kanserlerinde şeker düşüklüğü, beyin tümörlerinde şiddetli baş ağrıları veya kişilik değişiklikleri olabilir.

Kanser şüphesi olan bir kişi ne yapmalı? Şikayete sebep olan organ veya sistemlere göre göğüs hastalıkları, dahiliye, cerrahi, kulak burun boğaz, kadın hastalıkları, üroloji, cildiye veya diğer tıp branşlarında uzman olan doktorlara müracaat edilebilir. Bölgede varsa onkoloji veya hematoloji uzmanına gidilmelidir. Onkoloji organ kanserleri (akciğer-meme-prostat -barsak-rahim kanserleri gibi) ile ilgili bilim dalıdır. Hematoloji ise kan hastalıkları ile kan kanseri-lenf ve bağışıklık sistemi kanseri-kemik iliği kanserleri ile ilgili bilim dalıdır. Kanser şüphesi olan hasta doktora gittiğinde mutlaka söylemesi ve açıklığa kavuşturulması gereken şu hususlar vardır.

Belirtiler ne zaman başladı ?

Şikayetler ne kadar sıklıkla geliyor?

Bulguların şiddetini artıran etkenler var mı?

Sigara alışkanlığı var mı?

Evde veya işyerinde kimyasallara maruz kalma söz konusu mu?

Daha önce bir kanser teşhisi konup tedavi olmuş mu?

Daha önce hepatit gibi virüs hastalığı geçirildi mi?

Ailede kanser hastası var mı?

Kalp, tansiyon yüksekliği, şeker hastalığı gibi durumlar var mı?

Devamlı ilaç kullanımı söz konusu mu?

Kanser teşhisi konan bir kişi doktoruna neler sormalı?

Kanserin cinsi nedir?

Kanser hangi safhada?

Teşhis için her türlü test yapıldı mı, yapılması gereken başka teşhis vasıtaları var mı?

Tedavi yöntemleri nelerdir?

Önerilen tedavi şekilleri kanseri tedavi edebilecek midir?

En iyi tedavi metodu hangisidir?

Tedavinin yan etkileri nelerdir?

Tedavi günlük hayatı ve iş hayatını etkileyecek midir?

Tıbbi ilaçların dışındaki alternatif tedavilere doktor nasıl bakıyor? Bu tür tedavilere başvurulursa neler olabilir?

Kanser şüphesi olan bir hastada kan testleri (hematolojik-biyokimyasal-immunolojik-mikrobiyolojik , görüntüleme (klasik röntgen, ultrasonografi, tomografi, MR vb), gerekirse kemik iliği veya organ biyopsisi ve diğer bazı yöntemler uygulanarak müspet veya menfi bir teşhis konur.

Kanser teşhisi alan hastaya yapılacak olan tedavinin amacı kanseri yok etmektir. Bunun için kanserin cinsi, safhası, yerleştiği organ veya sistem, hastanın yaşı-cinsiyeti ve benzeri kriterlere göre bir tedavi usulü belirlenir. Kanser tedavisinde cerrahi tedavi (ameliyat), kemoterapi (kanserin ilaçla tedavisi), immunolojik tedavi (bağışıklık sistemini güçlendiren tedavi), hormon tedavisi, radyoterapi (ışın tedavisi), kemik iliği-kök hücre nakli gibi uygulamalar vardır. Tedavide birinci basamak temel tedavinin amacı şifaya ulaşmaktır. Buna primer (birincil) tedavi denir. Bundan sonra ikinci basamak destek tedavisi gelir. Destek tedavisinin amacı şifayı sağlamlaştırmaktır. Bu basamakta birinci tedaviden sonra varsa artakalan kanser hücreleri tahrip edilir. Buna adjuvan (destekleyici, yardımcı) tedavi denir. Bunların dışında bir de palyatif (rahatlatıcı, şikayetleri hafifletici, yatıştırıcı) tedavi vardır. Bu uygulamada amaç hastayı rahatlatmak, tedavinin yan etkilerini gidermek, yaşam koşullarını iyileştirmektir.

Değerli okuyucular, kansersiz, hastaliksız, sorunsuz sağlıklı bir hayat diliyorum.